

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/26/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200786
Dátum vydania rozhodnutia: 12.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016200786.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobcu): Žilinská univerzita v Žiline, so sídlom Univerzitná 8215/1, Žilina, IČO: 00 397 563, zastúpený: advokátska kancelária MAPLE & FISH s. r. o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovaným: 1/ Výskumná agentúra, so sídlom Hanulova 5/B, Bratislava, IČO: 31 819 494, 2/ Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, IČO: 00 164 381, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501399/SO2 zo dňa 16.03.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120028/Z05 zo dňa 16.03.2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2016-129 zo dňa 6. decembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti
z a m i e t a.

Kasačnú sťažnosť Žilinskej univerzity v Žiline, so sídlom Univerzitná 8215/1, Žilina, IČO: 00 397 563 proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2016-129 zo dňa 6. decembra 2016 z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením odmietol žalobu žalobcu vo veci preskúmania Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501399/SO2 zo dňa 16.03.2016 (ďalej len „Správa“) a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120028/Z05 zo dňa 16.03.2016 (ďalej len „Žiadosť“).

2. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 22.04.2009 uzatvoril so žalovaným v 2. rade, v zastúpení žalovaným v 1. rade, Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 020/2009/2.1/OPVáV (ďalej len „Zmluva o NFP“) na projekt „Centrum excelentnosti pre systémy a služby inteligentnej dopravy“, kód ITMS: 26220120028. Ako verejný obstarávateľ, uverejnil dňa 30.10.2009 oznámenie o vyhlásení

verejného obstarávania formou užšej súťaže na predmet zákazky s názvom „Dodávka výpočtovej techniky, príslušenstva a vybudovanie infraštruktúry univerzity“, ktorý bol financovaný z fondov EÚ. Výsledkom verejného obstarávania bolo uzatvorenie zmluvy o dielo medzi žalobcom, ako objednávateľom, a úspešným uchádzačom, ako zhotoviteľom, na uvedený predmet zákazky v hodnote 5.578.534,96 eur.

3. V období od 18.04.2012 do 14.06.2012 bol u žalobcu vykonaný vládny audit č. A443, K2833, s cieľom získať uistenie o oprávnenosti výdavkov v rámci projektu, v ktorom bol overený aj postup žalobcu pri zadávaní vyššie uvedenej zákazky. Vykonaným vládny auditom auditorská skupina neidentifikovala u žalobcu žiadne porušenie § 9 ods. 2 alebo § 32 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní.

4. Na základe Protokolu o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 9924-7000/2014-OK/4 zo dňa 17.12.2014 Úradu pre verejné obstarávanie, žalovaný v prvom rade, konajúci na základe poverenia žalovaného v druhom rade, zaslal žalobcovi Správu o zistenej nezrovnalosti č. N21501399/S02 zo dňa 16.03.2016 a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120028/Z05 zo dňa 16.03.2016, v ktorých žalobcovi oznámil, že zistil neoprávnené výdavky, ktoré vznikli porušením § 9 ods. 2 a § 32 ods. 6 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní (ďalej len „zákona o verejnom obstarávaní“), v postupe žalobcu ako zadávateľa vyššie uvedenej zákazky, čím bolo porušené Nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006, konkrétne hlava V, kapitola III, článok 56. Výšku nezrovnalosti žalovaný v 1. rade identifikoval v celkovej výške 136.045,75 eur, z toho podiel Európskej únie bol vyčíslený sumou 115.638,88 eur, podiel štátneho rozpočtu vo výške 13.604,59 eur a podiel vlastných verejných zdrojov vo výške 6.802,28 eur. V Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, žalovaný v prvom rade požiadal žalobcu o vrátenie istiny vo výške 129.243,47 eur v lehote najneskôr do 09.05.2016.

5. Podľa názoru krajského súdu, v danej veci bolo potrebné vyriešiť otázku, či napadnutá Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, vydané žalovaným v prvom rade, boli spôsobilé privodiť ujmu na právach alebo chránených záujmoch žalobcu. Pri posudzovaní prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je správny súd povinný posúdiť, či sa žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie nedotýka základných práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách. V takých prípadoch totiž vylúčenie súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu nemožno uplatniť. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde, pretože právo na prostriedky z fondov Európskej únie nemožno podradiť pod žiadne zo základných práv a slobôd garantovaných druhou hlavou Ústavy SR, resp. Dohovorom o ľudských právach a základných slobodách.

6. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky, nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní. V súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a v uznesení sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016 dospel k názoru, že Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože samé o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu.

7. Súd poukázal na ustanovenie § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len „zákona č. 528/2008 Z. z.“), podľa ktorého, ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 4, riadiaci orgán rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve. Správa i Žiadosť sú, vo svojej podstate, len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pretože právne postavenie žalobcu sa v ich dôsledku nemení. Toto štádium riešenia finančných nezrovnalostí slúži na prípadné mimosúdne vyrovnanie a vytvára žalobcovi ako prijímateľovi príspevku priestor na vyjednávanie, prípadne na dohodu o splátkach. Správou ani žiadosťou nebol

žalobca zaviazaný s konečnou platnosťou k vráteniu finančných prostriedkov, pričom až prípadné následné konečné rozhodnutie zo strany poskytovateľa bude preskúmateľné správnym súdom.

8. Na základe uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že neboli splnené podmienky na preskúmanie napadnutých opatrení v rámci správneho súdnictva, a preto žalobu ako neprípustnú podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“) odmietol.

9. Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal žalobca kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu odmietol podľa ust. § 98 ods. 1 písm. g/ S. s. p. pre jej neprípustnosť, čím porušil zákon, nakoľko znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Ďalej poukázal na skutočnosť, že hoci Krajský súd v Bratislave považuje zaslanie Správy a Žiadosti za postup podľa § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z., samotní žalovaní v prvom a druhom rade nemajú v predmetnej veci ustálený názor, čo považuje za neprípustné.

10. Podľa jeho názoru, žalobou napadnuté rozhodnutie možno považovať za rozhodnutie správneho orgánu, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom konaní. Procesné úkony správneho orgánu majú autoritatívny vzťah k žalobcovi a správny orgán vystupuje v úlohe vykonávateľa štátnej moci a nie v pozícii oznamovateľa. Poukázal na judikatúru Krajského súdu v Bratislave ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa definície a charakteru typov rozhodnutí správnych orgánov preskúmateľných súdom. Aj keď finančné vyčíslenie nezrovnalosti ešte samo osebe nezakladá povinnosť vrátiť finančné prostriedky, nastupuje povinnosť žalobcu uhradiť sumu vo výške jeden a pol násobku žiadanej sumy, ak k úhrade nedôjde na základe žiadosti. Z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutia správneho orgánu sú spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach alebo chránených záujmoch.

11. Na základe uvedených dôvodov žiadal žalobca kasačný súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania a kasačného konania. Taktiež navrhol, aby kasačný súd pred rozhodnutím vo veci priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

12. Žalovaný v prvom rade vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že vystavením Správy a Žiadosti konal v zmysle zákona č. 528/2008 Z. z. a ostatných záväzných právnych predpisov SR a EÚ, upravujúcich čerpanie prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, a teda si plnil svoje zákonné povinnosti. Už z názvu a obsahových náležitostí Správy je zrejmé, že ide o dokument, ktorý má informačný charakter, nie je právne vynútiteľný, a nezrovnalosť je iba „zdokumentovaná“. Absolútne popiera tvrdenia žalobcu o tom, že nemá k dispozícii žiadne opravné prostriedky, pretože tie bude môcť riadne využiť po vydaní rozhodnutia podľa § 27a ods. 3, 5 a 7 zákona č. 528/2008 Z. z.. Žalovaný v prvom rade uviedol, že nie je orgánom verejnej správy a nie je oprávnený vydať rozhodnutie v správnom konaní podľa § 27a zákona č. 258/2008 Z. z. Z uvedeného dôvodu, ním vydanú Správu a Žiadosť nie je možné preskúmať v správnom súdnictve. Správa a Žiadosť sú len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľa, a teda súd rozhodol správne, keď žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g/ S. s. p.

13. Vzhľadom k uvedenému, žalovaný v prvom rade navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 S. s. p. zamietol.

14. Žalovaný v druhom rade vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. V danom prípade Správa ako aj Žiadosť nemôžu žiadnym spôsobom zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu, pretože sa jedná len o nezáväznú, podkladovú informáciu, potrebnú pre ďalší postup riešenia nezrovnalosti. Podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania Správy a Žiadosti považuje za predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. Až na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní, bude žalobca povinný vrátiť finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí a až toto rozhodnutie je spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu, a teda bude aj preskúmateľné v rámci správneho

súdnicstva. Žalovaný v druhom rade poukázal na to, že vzťah účastníkov konania je zmiešaný a je riadený normami súkromného aj verejného práva. Postavenie zmluvných strán Zmluvy o NFP je rovné a poskytovateľ, žalovaný v prvom rade v zastúpení žalovaným v druhom rade nekonal v štádiu zaslania Správy a Žiadosti ako správny orgán.

15. Vzhľadom k uvedenému žalovaný v druhom rade navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. zamietol.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len "S. s. p.")], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru o nedôvodnosti kasačnej sťažnosti preto, že na súdny prieskum napadnutého úradného listu chýba správnym súdom právomoc.

18. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už riešil spory týkajúce sa právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutého úradného listu Správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov. Zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritórne odchýliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

19. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom zastavujúceho uznesenia Najvyššieho súdu zo dňa 8. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015, podľa ktorého v rozsahu analogicky relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, (v podrobnostiach je celý text rozhodnutia zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu) cituje:

„Odvolací súd skôr, ako podrobil prejednávaniu veci meritórnemu prieskumu, zisťoval, či v prejednávanej veci je daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci.

Správne súdnicstvo je založené na princípe generálnej klauzuly, ktorá je formulovaná tak, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia orgánov verejnej správy, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú.

V prejednávanej veci uzatvoril žalobca zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore. Na základe uvedenej zmluvy boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne ministerstvo životného prostredia vykonalo administratívnu kontrolu verejného obstarávania, ktoré sa vykonalo na v nadväznosti na uzatvorenú zmluvu, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o pomoci a podpore. V priebehu kontroly boli zistené určité nezrovnalosti, ktoré boli žalobcovi oznámené formou Správy o zistenej nezrovnalosti, tak ako to ustanovuje zákon o pomoci a podpore vo svojej druhej časti. Predmetnú správu je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmvanej veci je eventuálne vrátenie prostriedkov z kohézneho fondu, prioritne poskytnutých na účely odpadového hospodárstva.

Výpočet základných ľudských práv a slobôd obsahuje Ústava Slovenskej republiky vo svojej druhej hlave ako aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd. Odvolací súd má za to, že v nich nie je obsiahnuté právo, ktoré by korešpondovalo s právom, ktorého ochrany sa domáha žalobca. Prejednávaniu veci teda nemožno posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

20. Najvyšší súd sa stotožňuje s vyššie uvedeným záverom, že na prvom mieste sa musí správny súd vysporiadať s otázkou svojej právomoci, a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 7 S. s. p. (predtým § 248 O. s. p.) pretože, ako správne konštatoval senát 4S a následne aj senát 1S najvyššieho súdu, nie je možné si osvojiť záver, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám v zmysle nižšie citovaného čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

21. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané už za účinnosti zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku, podľa ustanovení § 98 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 7 písm. e/ S. s. p., v zmysle ktorých správny súd uznesením žalobu odmietne, ak je neprípustná. Ako správne uviedol aj krajský súd v napadnutom rozhodnutí, nová právna úprava (keďže správna žaloba bola podaná ešte v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) nebola v neprospech žalobcu, nakoľko podľa nej by napadnuté opatrenia žalovaného rovnako nemohli byť podrobené súdnemu prieskumu, pretože v zmysle § 250d ods. 3 O. s. p. by konania o nich museli byť zastavené.

22. Podľa § 7 S. s. p. v citovanom znení, správne súdy nepreskúvajú

a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúvanie vylučuje osobitný predpis.

23. Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v citovanom znení, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúvanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

24. Na rozdiel však od zastavujúceho dôvodu vysloveného v hore citovanom uznesení (4Sžf/56/2015), t.j. aplikácia § 14 ods. 18 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s § 248 písm. d) O. s. p., dospel konajúci senát najvyššieho súdu na základe nižšie vyslovených právnych názorov k záveru, vyslovenom aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Sžf/87/2015, podľa ktorého: „zastavujúcim dôvodom (v tomto prípade dôvodom na postup podľa § 98 ods. 1 písm. g) S.s.p.), je aplikácia § 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s § 7 S.s.p.

25. Je nepochybné, že v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z., sa úspešnému predkladateľovi žiadosti a v preskúvanej veci aj žalobcovi, pomoc, resp. podpora poskytuje na základe

súkromnoprávneho vzťahu, ktorý vychádza zo zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ďalej však, ako správne konštatoval žalobca, žalovaný vystupuje v pozícii orgánu verejnej správy, t.j. ako riadiaci orgán, ktorý zverenú finančnú zdrojovú správu s dohľadovým vrchnostenským oprávnením, ktoré mu vyplýva najmä z ustanovení § 24b a nasl. zák. č. 528/2008 Z. z. (výkon dohľadu nad plnením podmienok poskytnutia pomoci a podpory, súlad platby a súvisiacej dokumentácie so záväznými predpismi, či hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť použitia pomoci a podpory), resp. § 26 zák. č. 528/2008 Z. z. (výkon ochrany finančných záujmov vrátane zistenia nezrovnalostí).

26. Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný z pozície riadiaceho orgánu zistí existenciu nezrovnalosti, je povinný túto skutočnosť oznámiť žalobcovi ako prijímateľovi (viď § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z.) prostredníctvom tzv. Správy o zistenej nezrovnalosti. Zákon oprávňuje žalovaného, v prípade tvrdeného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalosti vyzvať na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky (§ 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť (§ 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z. z.). Zákonodarcom použité oprávnenie „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prihliadnutím na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. č. 25/2006 Z. z. žalovaným v tom zmysle, že ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci ako sa domnieva žalobca.

27. Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predložiť Správu o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prijímateľovi.

28. Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, keď nedôjde zo strany prijímateľa (žalobcu) k vráteniu príspevku na základe výzvy podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z.z. V prípade nevrátenia príspevku na základe výzvy - žiadosti, môže žalovaný podať podnet na správne konanie orgánu príslušnému podľa zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní účinného od 18.04.2016. Až zistené porušenia pravidiel vo verejnom obstarávaní prijímateľom zo strany príslušného orgánu (Úrad pre verejné obstarávanie), je podnetom na vydanie rozhodnutia podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z.z., správnym orgánom v správnom konaní, ak dovtedy nie je príspevok prijímateľom uhradený na základe predchádzajúcej výzvy. Z uvedeného vyplýva, že v štádiu zaslania Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, nedochádza bez ďalšieho, k uloženiu povinnosti žalobcovi ani k reálnemu navýšeniu časti prijatého príspevku na 1 a pol násobok prijatej sumy tak, ako to tvrdí žalobca, pretože k navýšeniu dochádza až po zistení porušenia pravidiel verejného obstarávania príslušným orgánom podľa osobitného predpisu (zákon č. 25/2006 Z.z.), na základe následne vydaného rozhodnutia v správnom konaní, ak pred tým nebola príslušná suma určená vo výzve riadiaceho orgánu uhradená. Až po splnení uvedených podmienok vzniká žalovanému právomoc rozhodnúť o vrátení 1 a pol násobku sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná 100% výškou poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

29. Pretože na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad či dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy či zápisnice) sa v správnom súdnictve nazerá najmä ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotiť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle § 7 S.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve.

30. Z uvedeného vyplýva, že pri vydávaní napadnutého úradného listu vo forme Výzvy na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých podľa zák. č. 528/2008 Z. z., nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc. Je možné sa zhodnúť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t.j. slovami žalovaného, ide o výzvu

na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t.j. iba tvrdených) skutočností.

31. V spojení s dispozitívnym oprávnením žalobcu vybrať si z dostupných prostriedkov súdno-právnej ochrany (viď čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane základných slobôd a ľudských práv) ten, ktorý bude v preskúmvanej veci použiteľný, musí Najvyšší súd konštatovať, že pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení sa musí orgán verejnej správy vyvarovať nezákonných zásahov, resp. nečinnosti. Tento záver vyslovený Najvyšším súdom preto nevyučuje aplikáciu ustanovení S. s. p. pri domáhaní sa súdnej ochrany proti nezákonnosti napadnutého úradného listu avšak z iného procesno-právneho titulu.

32. Najvyšší súd pri tejto argumentácii zdôrazňuje osobitný charakter právneho vzťahu medzi žalobcom ako prijímateľom a žalovaným ako riadiacim orgánom, ktorý je oveľa komplikovanejší, tak ako žalovaný tvrdí a pre tradičné právne prostredie slovenského práva predstavuje osobitný právny vzťah s prvkami súkromného práva ako aj práva verejného, t. j. s vložением najmä administratívnych postupov kontroly, auditu, použitia, vymáhania resp. zadržania v zmysle nielen zmluvy o NFP ale aj dotknutej právnej úpravy. Pritom je nutné vychádzať z premisy, že uvedená zmluva je vymedzená zákonom ako podklad pre poskytnutie a realizáciu pomoci a podpory (§ 12 ods. 1 a 15 ods. 1 a 4 zák. č. 528/2008 Z. z.).“

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako už vyššie uviedol, už rozhodoval v obdobných veciach, (Správa o zistenej nezrovnalosti, Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov). Z dôvodu dodržiavania zásady právnej istoty sa pridrižiava citovaného právneho názoru vysloveného inými senátmi v obdobnej veci (napr. aj č. k. 1Sžf/95/2015, 1Sžf/87/2015, 4Sžf/56/2015).

34. Podľa § 98 ods. 1 S. s. p., správny súd uznesením odmietne žalobu, ak o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté, o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie, bol podaná predčasne a lehota na jej podanie v čase rozhodovania správného súdu ešte nezačala plynúť, bola podaná oneskorene, bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50 S. s. p., je neprípustná alebo ak tak ustanoví zákon.

35. V súlade s citovanými ustanoveniami i vyššie uvedenými úvahami si najvyšší súd osvojil záver, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané v súlade so zákonom, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť v zmysle ust. § 461 S. s. p.

36. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení žalobných bodov žalobcu a jeho kasačnej sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na hore vyslovené závery, pri ktorých najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od ich obsahu a vyslovených právnych názorov s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchýlil, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

37. Vzhľadom na okolnosť, že kasačný súd už rozhodol o kasačnej sťažnosti podanej proti rozhodnutiu krajského súdu, z ktorého nemohla z dôvodov uvedených vyššie (nevymáhateľnosť správnych aktov) vzniknúť žalobcovi závažná ujma, nebol dôvod na priznanie jej odkladného účinku podľa § 447 ods. 1 S. s. p.

38. O trovách súdneho konania rozhodol najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 170 písm. a/ v spojení s § 467 ods. 1 S. s. p. tak, že neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalovaní nemajú zo zákona právo na ich náhradu.

39. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.